

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

De Ivstificatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

DE IUSTIFICATIONE.

quantur non intelligunt, Sæpe dicunt pugnantia,
Nec formale peccati originis, nec defectus quos
uocant, recte ac dialectice expediunt. Sed nos hoc
loco nolimus istorum rixas nimis subtiliter excu-
tere, Tantum sententiam sanctorum patrum, quam
et nos sequimur communibus et notis uerbis duxi-
mus esse recitandam.

Tertium articulum probant aduersarij, in quo
confitemur duas in Christo naturas, uidelicet na-
turam humanam assumptam a uerbo in unitatem
personæ suæ. Et quod idem Christus passus sit ac mor-
tuus, ut reconciliaret nobis patrem, et resuscitatus
ut regnet, iustificet, et sanctificet credentes et
iuxta Symbolum Apostolorum et Symbolum Ni-
cenum.

DE IUSTIFICATIONE.

IN quarto, quinto, sexto, et infra in articulo
xx. damnant nos quod docemus homines non prop-
ter sua merita, sed gratis propter Christum conse-
qui remissionem peccatorum fide in Christum.
Vtrunq; enim damnant, et quod negamus homines
propter sua merita consequi remissionem peccato-
rum, et quod affirmamus homines fide consequi remissionem

missionem peccatorum, & fide in Christum iustificari. Cum autem in hac controuersia præcipuus locus doctrinæ Christianæ agitetur, qui recte intellectus illustrat & amplificat honorem Christi, & affert necessariam & uberrimam consolationem pijs conscientijs, rogamus ut Cæsarea Maiestas de rebus tantis clementer nos audiat. Nam aduersarij, cum neq; quid remissio peccatorum, neq; quid fides, neq; quid gratia, neq; quid iusticia sit intelligant, misere contaminant hunc locum, & obscurant gloriam & beneficia Christi, & eripiunt pijs conscientijs propositas in Christo consolationes. Ut autem & confirmare confessionem nostram, & diluere ea quæ aduersarij obijciunt posimus, inchoo quedam præfanda sunt, ut fontes utriusq; generis doctrinæ, & aduersariorum, & nostræ cognosci possint.

Vniuersa scriptura in hos duos locos præcipuos distribui debet, in legem, & promissiones. Alias enim legem tradit, alias tradit promissionem de Christo, uidelicet, cum aut promittit Christum uenturum esse, & pollicetur propter eum remissionem peccatorum, iustificationem & uitam æternam, aut in Euangelio Christus, postquam apparuit, promittit remissionem peccatorum, iustificationem

DE IUSTIFICATIONE.

tionem & uitam æternam. Vocamus autem legem in hac disputatione decalogi præcepta, ubicunq; illa in scripturis leguntur. De ceremonijs & iudicialibus legibus Moysi in præsentia nihil loquimur.

Ex his aduersarij sumunt legem, quia humana ratio naturaliter intelligit aliquo modo legem, Habet enim idem iudicium scriptum diuinitus in mente, & per legem quærunt remissionem peccatorum & iustificationem. Decalogus autem requirit non solum externa opera ciuilia, quæ ratio ut cunq; efficere potest, sed etiam requirit alia longe supra rationem posita, scilicet, uere timere Deum, uere diligere Deum, uere inuocare Deum, uere statuere, q; Deus exaudiat, & expectare auxilium Dei in morte, in omnibus afflictionibus, deniq; requirit obedientiam erga Deum in morte & omnibus afflictionibus, ne has fugiamus, aut auersemur, cum Deus imponit.

Hic Scholastici secuti Philosophos tantum docent iusticiam rationis, uidelicet, ciuilia opera, & affingunt q; ratio sine spiritu sancto possit diligere Deum super omnia. Nam donec humanus animus, ociosus est, nec sentit iram, aut iudicium Dei, finire

gere potest, q̄ uelit Deum diligere, q̄ uelit propter Deum benefacere. Ad hunc modum docent homines mereri remissionem peccatorū, faciendo quod est in se, hoc est, si ratio dolens de peccato, eliciat actum dilectionis Dei, aut bene operetur propter Deum. Et hæc opinio, quia naturaliter blanditur hominibus peperit & auxit multos cultus in Ecclesia, uota Monastica, Abusus Missæ, Et subinde alij alios cultus atq; observationes hac opinione excogitauerunt. Et ut fiduciam talium operum alerent atq; augerent, affirmauerunt Deum necessario gratiam dare sic operanti, necessitate non coactionis, sed immutabilitatis.

In hac opinione multi magni & perniciosi errores herent, quos longum esset enumerare. Tantum illud cogitet prudens lector, Si hæc est iusticia Christiana, quid interest inter Philosophiam, & Christi doctrinam? Si meremur remissionem peccatorum his nostris actibus elicitis, quid præstat Christus? Si iustificari possumus per rationem & opera rationis, quorsum opus est Christo aut regeneratione? Et ex his opinionibus iam eo prolapsa res est, ut multi irrideant nos qui docemus aliam iusticiam præter philosophicam quæ-

A V rendam

DE IUSTIFICATIONE.

Vendam esse. Audiimus quosdam pro cōtione, ab a-
legato Euangelio, Aristotelis ethica enarrare. Nec
errabant isti, si uera sunt quæ defendūt aduersarij.
Nam Aristoteles de moribus ciuilibus adeo scripsit
erudite, nihil ut de his requirendum sit amplius. Vi-
demus extare libellos, in quibus conferuntur quæ-
dam dicta Christi, cum Socratis, Zenonis, & alio-
rum dictis, quasi ad hoc uenerit Christus, ut trade-
ret leges quasdam, per quas mereremur remisio-
nem peccatorum, non acciperemus gratis propter
ipsius merita. Itaq; si recipimus hic aduersariorum
doctrinam, & mereamur operibus rationis remis-
sionem peccatorum & iustificationem, nihil iam
intererit inter iusticiam philosophicam, aut certe
Pharisaicam, & Christianam.

Quanquam aduersarij ne Christum omnino
prætereant, requirunt noticiam historię de Chri-
sto, & tribuunt ei, q̄ meruerit nobis dari quen-
dam habitum, siue ut ipsi uocant, primam grati-
am, quam intelligunt habitum esse inclinantem,
ut facilius diligamus Deum. Exiguum tamen est,
quod huic habitui tribuunt, quia fingunt actus uo-
luntatis ante habitum illum, & post illum habitum
eiusdem speciei esse, Fingunt uoluntatem posse di-
ligere.

figere Deum, sed habitus ille tamen extimulat, ut idem facit libentius. Et iubent mereri hunc habitum primum per precedentia merita, deinde iubent mereri operibus legis incrementum illius habitus, & uitam eternam. Ita sepeliunt Christum, ne eo mediatore utantur homines, & propter ipsum sentiant se gratis accipere remissionem peccatorum & reconciliationem, sed somnient se propria impletione legis mereri remissionem peccatorum, & propria impletione legis coram Deo iustos reputari, cum tamen legi nunquam satisfiat, cum ratio nihil faciat, nisi quedam ciuilia opera, Interim neq; timeat Deum, neq; uere credat se Deo curæ esse. Et quanq̄ de habitu illo loquuntur, tamen sine iusticia fidei, neq; existere dilectio Dei, in hominibus, neq; quid sit dilectio Dei intelligi potest.

Et quod fingunt discrimen inter meritum congrui, & meritum condigni, ludunt tantum, ne uideantur aperte $\omega\epsilon\lambda\alpha\gamma\iota\alpha\upsilon\iota\zeta\eta\mu$. Nam si Deus necessario dat gratiam pro merito congrui, iam non est meritum congrui, sed meritum condigni. Quanq̄ quid dicant, non uident. Post habitum illum dilectionis fingunt hominem de condigno mereri. Et tamē iubent dubitare, utrum adsit habitus,

Quomodo

DE IUSTIFICATIONE.

Quomodo igitur sciunt, utrum de congruo an de condigno mereantur. Sed tota hæc res conficta est ab ociosis hominibus qui non norant, quomodo contingat remissio peccatorum, & quomodo in iudicio Dei, & terroribus conscientie, fiducia operum nobis excutiatur. Sicuti hypocrite semper iudicant se de condigno mereri, siue adsit habitus ille, siue non adsit, quia naturaliter confidunt homines propria iusticia, sed conscientie perterrefactæ ambigunt & dubitant, & subinde alia opera querunt & cumulant, ut acquiescant. Hæ nunquã sentiunt se de condigno mereri, & ruunt in desperationem, nisi audiant præter doctrinam legis, Euangelium de gratuita remissione peccatorum, & iusticia fidei.

Ita nihil docent aduersarij, nisi iusticiam rationis, aut certe legis in quam intuentur, sicut Iudei in uelatam Moisi faciem, & in securis hypocritis, qui putant se legi satisfacere, excitant præsumptionem & inanem fiduciam operum, & contemptum gratiæ Christi. Econtra pauidas conscientias adigunt ad desperationem, quæ operantes cum dubitatione, nunquam possunt experiri quid sit fides, & quam sit efficax, ita ad extremum penitus desperant.

Nos

Nos autem de iusticia rationis sic sentimus, q̄
 Deus requirat eam, & q̄ propter mandatum Dei
 necessario sint facienda honesta opera quæ deca=
 logus præcipit, iuxta illud, Lex est pædagogus.
 Item, Lex istiniustis posita. Vult enim Deus co=
 herceri carnales illa ciuili disciplina, Et ad hanc
 conseruandam dedit leges, literas, doctrinam ma=
 gistratus, pœnas. Et potest hanc iusticiam utcunq;
 ratio suis uiribus efficere, quanq̄ sepe uincitur im=
 becillitate naturali, & impellente diabolo ad ma=
 nifesta flagicia. Quanq̄ autem huic iusticiæ ratio=
 nis libenter tribuimus suas laudes, Nullum enim
 maius bonum habet hæc natura corrupta. Et recte
 inquit Aristoteles, neq; Hesperum, neq; Luciferum
 formosiores esse iusticia. Ac Deus etiam ornet
 eam corporalibus premijs, tamen non debet cum
 contumelia Christi laudari.

Falsum est enim, q̄ per opera nostra mereda=
 mur remissionem peccatorum.

Falsum est & hoc, q̄ homines reputentur esse
 iusti coram Deo propter iusticiam rationis.

Falsum est & hoc, q̄ ratio proprijs uiribus
 possit Deum supra omnia diligere, & legem Dei
 facere

DE IUSTIFICATIONE.

Facere, uidelicet, uere timere Deum, uere statuere
q̄ Deus exaudiat, uelle obedire Deo in morte, &
alijs ordinationibus Dei. Non concupiscere aliena
&c. etsi ciuilia opera efficere ratio potest.

Falsum est & hoc & contumeliosum in Chri-
stum, q̄ non peccent homines facientes præcepta
Dei sine gratia.

Huius nostræ sententiæ testimonia habemus,
non solum in scripturis, sed etiam ex Patribus.
Nam Augustinus copiosissime disputat contra Pe-
lagianos gratiam non dari propter merita nostræ.
Et de natura & gratia inquit. Si possibilitas natu-
ralis per liberum arbitrium, & ad cognoscendum
quomodo uiuere debeat, & ad bene uiuendum suf-
ficit, sibi ergo Christus gratis mortuus est. Ergo
euacuatum est scandalum crucis. Cur non etiam
ego hic exclamem? imo exclamabo & istos incre-
pabo dolore Christiano. Euacuati estis a Christo
qui in natura iustificamini, a gratia excidistis. Ig-
norantes enim iusticiam Dei, & uestram uolentes
constituere, iusticiæ Dei non estis subiecti. Sicut
enim finis legis, ita etiam nature humane uiciosa
saluator Christus est, ad iusticiam omni credenti.
Et Iohannis 8. Si uos filius liberauerit, uere liberi
eritis

eritis. Non igitur possumus per rationem liberari
a peccatis, & mereri remissionem peccatorum. Et
Iohannis tertio scriptum est. Nisi quis renatus fue-
rit ex aqua & spiritu, non potest introire in reg-
num Dei. Quod si opus est renasci per spiritum
sanctum, iusticia rationis non iustificat nos coram
Deo, non facit legem, Roma 3. Omnes carent glo-
ria Dei, id est, carent sapientia & iusticia Dei, quæ
Deum agnoscit & glorificat. Item Roma. 8. Sen-
sus carnis inimicicia est aduersus Deum, Legi enim
Dei non est subiectus, ac ne potest quidem ei subijci.
Qui autem in carne sunt, Deo placere non pos-
sunt. Hæc adeo sunt aperta testimonia, ut non de-
siderent acutum intellectorem, sed attentum audi-
torem, ut Augustini uerbis utamur, quibus ille in
eadem causa usus est. Si sensus carnis est inimicicia
aduersus Deum, certe caro non diligit Deum. Si
non potest legi Dei subijci, non potest Deum dili-
gere. Si sensus carnis est inimicicia aduersus Deum,
peccat caro etiam cum externa ciuilia opera faci-
mus. Si non potest subijci legi Dei, certe peccat,
etiamsi egregia facta, & digna laude iuxta huma-
num iudicium habet. Aduersarij intuentur præ-
cepta secundæ tabule, quæ iusticiam ciuilem conti-
nent, quam intelligit ratio. Hac contenti putant se
legi

DE IUSTIFICATIONE.

legi Dei satisfacere. Interim primam tabulam non vident, quæ præcipit, ut diligamus Deum, ut uere statuamus, quod Deus irascatur peccato, ut uere timeamus Deum, ut uere statuamus, quod Deus exaudiat. At humanus animus sine spiritu sancto, aut securus contemnit iudicium Dei, aut in poena fugit et odit iudicantem Deum. Itaque non obtemperat primæ tabulæ. Cum igitur hercant in natura hominis contemptus Dei, dubitatio de uerbo Dei, de minis, et promissionibus, uere peccant homines, etiam cum honesta opera faciunt sine spiritu sancto, quia faciunt ea impio corde, iuxta illud, Quidquid non est ex fide, peccatum est. Tales enim operantur, cum contemptu Dei, sicut Epicurus non sentit se Deo curæ esse, respici, aut exaudiri a Deo. Hic contemptus uiciat opera in speciem honesta, quia Deus iudicat corda.

Postremo hoc imprudentissime scribitur ab aduersarijs, quod homines rei æternæ iræ, mereantur remissionem peccatorum per actum illicitum dilectionis, cum impossibile sit diligere Deum, nisi prius fide apprehendatur remissio peccatorum. Non enim potest cor uere sentiens Deum irasci, diligere Deum, nisi ostendatur placatus. Donec terret et uideatur nos abijcere in æternam mortem, non potest se erigere

se erigere natura humana, ut diligat iratum, iudicantem & punientem. Facile est ociosis fingere ista somnia de dilectione, quæ reus peccati mortalis possit Deum diligere super omnia, quia non sentiunt, quid sit ira, aut iudicium Dei. At in agone conscientie & in acie experitur conscientia uanitatem illarum speculationum philosophicarum. Paulus ait. Lex iram operatur. Non dicit per legem mereri homines remissionem peccatorum. Lex enim semper accusat conscientias, & perterrefacit. Non igitur iustificat, quia conscientia perterrefacta lege, fugit iudicium Dei. Errant igitur qui per legem, per opera sua mereri se remissionem peccatorum confidunt. Hæc de iusticia rationis, aut legis, quam aduersarij docent, satis sit dixisse. Nam paulo post cum nostram sententiam de iusticia fidei dicemus, res ipsa coget plura testimonia ponere, quæ etiam proderunt ad illos errores aduersariorum, quos hactenus recensuimus evertendos.

Quia igitur non possunt homines uiribus suis legem Dei facere, & omnes sunt sub peccato, & rei æternæ iræ ac mortis. Ideo non possumus per legem a peccato liberari, ac iustificari, sed data est promissio remissionis peccatorum & iustificationis

C I propter

DE IUSTIFICATIONE.

propter Christum qui datus est pro nobis, ut satisfaceret pro peccatis mundi, & positus est mediator ac propiciator. Et hæc promissio non habet conditionem meritorum nostrorum, sed gratis offert remissionem peccatorum & iustificationem, sicut Paulus ait. Si ex operibus, iam non est gratia. Et alibi. Iusticia Dei iam manifestatur sine lege, id est, gratis offertur remissio peccatorum. Nec pendet reconciliatio ex nostris meritis. Quod si ex nostris meritis penderet remissio peccatorum & reconciliatio esset ex lege, esset inutilis. Quia enim legem non facimus, sequeretur etiam promissionem reconciliationis nunquam nobis contingere. Sic argumentatur Paulus Roma. 4. Si ex lege esset hæreditas, inanis esset fides, & abolita promissio. Si enim promissio requireret conditionem meritorum nostrorum, ac legem, cum legem nunquam faciamus, sequeretur promissionem inutilem esse.

Cum autem iustificatio contingat per gratiam tam promissionem, sequitur quod non possimus nos ipsi iustificare, alioqui quorsum opus erat promittere? cumque promissio non possit accipi nisi fide, Euangelium, quod est proprie promissio remissionis peccatorum & iustificationis propter Christum

stum, prædicat iusticiam fidei in Christum, quam non docet lex, neq; hæc est iusticia legis. Lex enim requirit a nobis opera nostra, & perfectionem nostram, Sed promissio offert nobis oppressis peccato & morte gratis reconciliationem propter Christum, quæ accipitur non operibus, sed sola fide. Hæc fides non affert ad Deum fiduciam propriorum meritorum, sed tantum fiduciam promissionis, seu promissæ misericordiæ in Christo. Hæc igitur fides specialis, qua credit unusquisq; sibi remitti peccata propter Christum, & Deum placatum & propicium esse propter Christum, consequitur remissionem peccatorum, & iustificat nos, & quia in pœnitentia, hoc est, in terroribus consolatur & erigit corda, & regenerat nos, & affert spiritum sanctum, ut deinde legem Dei facere possimus, ut delictet, diligere Deum, uere timere Deum, uere statuere, q; Deus exaudiat. Obedire Deo in omnibus afflictionibus, mortificat concupiscentiam &c.

Ita fides quæ gratis accipit remissionem peccatorum, quia opponit mediatorē & propiciatorem Christum iræ Dei, non opponit nostra merita, aut dilectionem nostram, quia fides, est uera cognitio Christi, & utitur beneficijs Christi, & regenerat

DE IUSTIFICATIONE.

rat corda, & præcedit legis impletionem. Et de hac fide nulla syllaba extat in doctrina aduersariorum nostrorum. Proinde reprehendimus aduersarios, q̄ tantum tradunt iusticiam legis, non tradunt iusticiam Euangelij, quod prædicat iusticiam fidei in Christum.

QVID SIT FIDES IUSTIFICANS.

ADuersarij tantum fingunt fidem esse noticiam historie, ideoq; docent eam cum peccato mortali posse existere. Nihil enim loquuntur de fide, qua Paulus toties dicit homines iustificari, quia qui reputantur iusti coram Deo, non uersantur in peccato mortali. Sed illa fides, quæ iustificat, non est tantum noticia historie, sed est assentiri promissioni Dei, in qua gratis propter Christum offertur remissio peccatorum & iustificatio. Et ne quis suspicetur, tantum noticiam esse, addemus amplius, est uelle & accipere oblatam promissionem remissionis peccatorum & iustificationis.

Ac facile potest cerni discrimen inter hanc fidem, & inter iusticiam legis. Fides est *ἀγάπη* quæ